

VIRU-NIGULA HARIDUSE SELTSI

ARENGUKAVA

2013 -2019

Ülevaade valla kultuurielust ja hariduse seltsi
tegevuskava selle arengule kaasa aitamiseks

**KOOSTANUD ALGSELT 2005. AASTAL
VIRU--NIGULA VALLA ELANIKUD HARIDUSE SELTSI
LIIKMETE JUHATUSEL**

Täiendatud aprillis 2015

SISUKORD

1. Sissejuhatus.....	3
1.1. Arengukava valmimise protsessi lühikirjeldus:.....	3
2. Piirkonna kirjeldus.....	5
2.1. Ajalooline taust.....	5
2.2. Paiknemine	5
2.3. Looduslikud olud	6
2.4. Sotsiaalmajanduslik profiil	6
2.5. Hariduse ja kultuuriga seotud kontingent	7
2.6. Piirkonna muutumine ja arengutendentsid	8
2.7. Piirkonda käsitlevad õigusaktid.....	8
2.8. SWOT analüüs.....	8
3. Piirkonna kultuurilised vajadused.....	10
4. Tulevikupilt.....	11
5. Arengueelistused ja eesmärgid	11
5.1. Arengueelistus: Noored veedavad sisukalt vaba aega	11
5.2. Arengueelistus: Heal tasemel kultuuriüritused	12
5.3. Arengueelistus: Kaasaegsed avaliku kasutamise ruumid ja tehnilised vahendid	13
5.4. Arengueelistus: Korras avaliku kasutamise alad ja turismiobjektid – valla visiitkaart ..	13
6. Tegevuskava 2013-2019	15
6.1. Noored veedavad sisukalt vaba aega	15
6.2. Heal tasemel kultuuriüritused	15
6.3. Kaasaegsed avaliku kasutamise ruumid ja tehnilised vahendid soodustavad huvitegevust	15
6.4. Korras avaliku kasutamise alad ja turismiobjektid – valla visiitkaart	16
7. Lisad	
Lisa 1. Väljavõtted valla ja tema kultuuriasutuste ning seltside arengukavadest.....	17
LISA 2. Küsitluse vastused 2005.....	19
Lisa 3. Viru-Nigula valla ettevõtete nimekiri ja töökohtade arv (2005 ja 2014.).....	23
Lisa 4. Paikkonna kultuuriline ajalugu	24
Kontakt:	26

1. SISSEJUHATUS

Käesoleva arengukava koostajaks on Viru-Nigula valla külade kultuuriühendus MTÜ Viru-Nigula Hariduse Selts koostöös teiste valla ühiskondlike organisatsioonide esindajate ning kultuuriasutuste juhtkondadega

-Arengukava on vajalik selleks, et

- saada ülevaade valla kultuuriasutuste ja ühiskondlike organisatsioonide poolt üles seatud eesmärkidest, koostada nende saavutamiseks vajalike Seltsi poolsete tegevuste pingerida ja kavandada elluviimise vahendid.
- Pakkuda inimestele läbikäimise ja enesearenduse võimalusi rekonstrueeritud seltsimajas. Kirikaia 2. Selleks täiendada ruumide sisustust, et seal oleks lihtne korraldada seal koosolekuid, filmiõhtuid, koolitusi, näitusi, sünnipäevi jms.
- läbi projektiviisilise tegevuse tõsta piirkonna konkurentsivõimet ja mainet, tehes koostööd kohalike elanike, teiste MTÜde, ettevõtjate ning partneritega mujalt maailmast

- Arengukava hõlmab ajaperioodi 2005-2019

- Seltsi arengu põhitelg:

Vajadus on hoida kohal ja konsolideerida järjest vähenevat maaelanikkonda, pakkudes talle rohkem sotsiaalse ja kultuurilise arengu võimalusi.

Luaa tingimusi ettevõtluse tekkimiseks ja arenemiseks ning läbi selle elanikkonna juurdekasvuks piirkonnas. Anda Viru-Nigula vallale vääriline identiteet ja laiendada tema tuntuks.

Eesmärk on läbi omaalgatuse ja vabatahtliku tegevuse kaasata elanikke kohaliku elukeskkonda, haridust ja kultuuri väärtustama ning arendama, olles selles valdkonnas abiks suhteliselt piiratud võimalustega omavalitsusele.

Põhjendus: Vallaelanikud on leiged ühiskondliku tegevuse suhtes. Vallas on ligi 300 alaealist last, kellest suurel osal puudub võimalus tegeleda huvitegevusega kas vastava alaga tegelemiseks ebasobivate tingimuste või spetsialistide ja transpordivõimaluse puudumise tõttu. Vallas on küll spordisaal, jalgpalliväljak, rahvamaja, raamatukogu, muuseum, kuid ometi on veel palju võimalik teha, et inimesi aktiveerida ja liita (mänguväljakute täiustamine ja rajamine, kultuuriasutuste renoveerimine, koolitusprojektide läbiviimine ja neis osalemise soodustamine, suviste töö ja puhkelaagrite organiseerimine, jmt)

1.1. Arengukava valmimise protsessi lühikirjeldus:

mai – nov. 2004	E. Ehrenpreis ja 28 intervjuueeritavat (kultuuritöötajad, vallavalitsuse liikmed, eraisikud ning ettevõtjad)	Selgitustöö tegemine, mõtete kirjapanek ning intervjuude tegemine ühiskondlike organisatsioonide esindajate ja ettevõtjatega arengukava visiooni loomiseks ning arengueelistuste väljaselgitamiseks.
29.11.04	Juhatuse koosolek: O. Metsis, Ü. Viller, H. Kivilo, E. Ehrenpreis	Tutvuti seniste andmete baasil kokku pandud arengukava eskiisiga. Tehti esialgne

		arengueelistuste ja eesmärkide valik ning otsustati teostada põhjalik SWOT analüüs
30.11. - 13.12. 04.	E. Ehrenpreis ja 10 valla kultuuritöötajat ning ühiskondliku organisatsiooni juhti	Küsitluse läbiviimine. Saadud vastuste sisuline sorteerimine (Lisa 2)
14.12.04	Seltsi üldkoosolek 15 inimest	SWOT analüüs Grupitööna sõeluti ankeetküsitluste vastustest välja kõige olulisemad, mis võeti arengukava aluseks
02.01.05 – 18.02.05	E. Ehrenpreis, koostöös sotsiaaltöötajate, ja juhatuse liikmetega	Mustandi koostamine, tutvumine valla kultuuriasutuste ja ühiskondlike organisatsioonide arengu- ja tegevuskavadega. Tulemus – koondtabel eesmärkidest ning Hariduse Seltsi võimalus nende saavutamisele kaasa aidata.(Lisa 1) Tegevuskava mustand
28.2.05	Seltsi juhatuse koosolek H. Kivilo, O. Metsis, Ü. Viller E. Ehrenpreis	Arengukava töövariandi arutelu, korrigeerimine
28.2.05 – 14.3.05	21seltsi liiget individuaalselt	Tutvumine korrigeeritud algvariandiga, ettepanekute ja täpsustuste tegemine
15.2.05	Seltsi üldkoosolek	Arengukava algvariandi esitlemine ja kollektiivne tegevuskava täpsustamine
1.03.05 – 1..10.05	Seltsi juhatuse poolne arengukava redigeerimine	Arengukava lõppvariandi kinnitamine
5.10.05	Seltsi üldkoosolek	Arengukava vastuvõtmine
14.12.05	Valla volikogu koosolek	Arengukava esitlemine
		Arengukava elluviimine
04.06.09	Seltsi juhatus: Ene Ehrenpreis, Ülle Viller, Pille Kajar, Eha Piirsalu Hiie Kivilo	Arengukava muutmine
28.06.2009	Seltsi üldkoosolek	Arengukava muudatuste kinnitamine perioodiks 2009-2012
14.03.2011	Seltsi juhatuse koosolek	Arengukava muudatusettepanelute tegemine perioodiks kuni aastani 2015
24.03.2011	Seltsi üldkoosolek	Arengukava
21.08.2013	Seltsi juhatuse koosolek	Arengukava muudatusettepanelute tegemine perioodiks kuni aastani 2017
08.04.2015	Seltsi üldkoosolek	Arengukava muudatuste kinnitamine perioodiks 2015-2019

2. PIIRKONNA KIRJELDUS

2.1. Ajalooline taust

Viru-Nigula vald paikneb endiste Mahu, Kunda-Malla, Haljala ja Pada valla aladel.

1945. mais moodustati Viru-Nigula külanõukogu, millele 1970- ndate alguses liideti juurde Kunda külanõukogu.

12. detsembril 1991.a anti Viru-Nigulale valla staatus.

Vallakeskuseks olev Viru-Nigula küla tekkis keskajal kiriku ümber, mis oli ehitatud Hageda muinasküla keskele (1241 THR järgi “Akedolae”) ning mis on koondanud kiriku-, kooli- ja seltskonnaelu ajast aega.

1696. aastal oli kihelkonnas kokku 13 mõisat. Tänapäevaks on neist tervena säilinud või taastatud 4 (Vasta, Malla, Unukse, Varudi)

Tähtsaimaks muinasaja mälestuseks on Kunda Lammasmägi, Eesti vanemaid asulapaiku, mis paikneb Kunda linnast 4 km lõunas. Kunda rikkaliku leiukoha järgi hakati ka teisi Baltikumist ja Loode-Venemaalt avastatud mesoliitikumi leide nimetama Kunda kultuuri kuuluvaiks.

Sakraalehitistest vanimad on Maarja kabeli varemed, Püha Nikolause kirik. Kirik on tõenäoliselt pärit 13. sajandist, taastatud pärast põlemist 1755. Kiriku kalmistul võib näha 17. sajandist pärinevaid ratasriste.

Viru-Nigula valla territoorium on arheoloogiliselt Eestis üks paremini uuritud piirkondi.

Kokku on vallas 324 muinsuskaitseobjekti:

257 arheoloogiamälestist	58 arhitektuurimälestist	6 kunstimälestist	3 ajaloomälestist
87 kivikalmet	Maarja kabel	P. Raua altarimaal "Kolgata"	II maailmasõjas hukkunute vennashaud
141 kultusekivi	mõisaansamblid Mallas, Padas, Vastal	5 hauatähist kirikuaias	kaks kalmistut
20 muistset asula- ja ohverdamispaika	kirik ja kirikumõis		
3 kalmistut	Pada vesiveski		
4 linnust			
2 muinaspõldu			

Peale selle on arvele võetud kümme hiiepaika. Neist olulisim on 1989. aastal taasrajatud Samma Tammealuse hiis koos kahe allikaga

2.2. Paiknemine

Viru-Nigula vald asub Lääne-Viru maakonnas, Soome lahe kaldal. Valla pindala on Maa-ameti maakatastri andmetel seisuga 31.03.2003 234 km². Viru-Nigula on rõngasvald ümber Kunda linna. Idapiiril algab Ida-Viru maakond, seal asub Aseri ning Sonda vald. Lõunanaabriteks on Rägavere ja Sõmeru vallad, läänes Haljala ja Vihula vallad.

Viru-Nigula valda läbib Tallinn-Narva maantee ning Rakvere-Kunda kaubaraudtee. Tapa-Narva raudtee jääb vallapiirist 3 km lõunasse.

Viru-Nigula küla kaugus: Rakverest (maakonnakeskus) 25 km
Tallinnast 120 km
Narvast 95 km
Jõhvist 45 km
Kundast 11 km

2.3. Looduslikud olud

Põhjas piirab valda Soome laht, läänes, idas ja lõunas puudub selgesti eristuv looduslik piir. Rannajoont liigestavad Kunda laht ning Letipea poolsaar.

Pinnamood - Põhja-Eesti rannikumadalik ning Kirde-Eesti lavamaa, mida eristab teineteisest selgesti jälgitav Põhja-Eesti paekallas. Lavamaa pinnamood on tasane. Seda liigendavad vaid osaliselt mattunud Kunda, Pada ja Selja ürgorud neis voolavate jõgedega.

Sooaladest on valla territooriumil Kunda, Varudi ja Mahu rabad ning Sämi-Kuristiku sookaitseala. Järvesid Viru-Nigula vallas ei ole.

Kliimale avaldab mõju mere lähedus - mõõdukalt külm talv, hiline ja jahe kevad, mõõdukalt soe suvi ning pikk ja soe sügis. Sademete levikut mõjutab Pandivere kõrgustik.

Suhteliselt tasane ja kõrge pinnamood soodustab siin tugevate tuulte puhumist, mistõttu on Tallinn-Peterburi maantee lähikonda ehitatud Eesti üks võimsamaid tuuleparke.

Loodusressurssidest leidub valla territooriumil lubjakivi, liiva, kruusa, fosforiiti, turvast, pinna- ja põhjavett ning põlevkivi. Olemas on üks liivakarjäär Kaliküla lähistel ning üks turbakarjäär Varudi rabas. Põlevkivi ega fosforiiti ei kaevandata. Põlevkivi leiukohad ulatuvad valla lõunaossa, olulisim fosforiidi leiukoht paikneb loodeosas.

Valla kogupindalast moodustab mets ligi poole maa-alast, põllumajanduslik maa 1/3. Maastikuliseks pärliks on siinsed kadakased loopealsed.

Looduskaitse alla kuuluvad Vasta ja Viru-Nigula kirikumõisa pargid, Pärna tammik, Padaoru ja Vanaveski männid. Rändrahnudest Tagaküla suurkivi ja Ehalkivi Letipeal, ja Seljaküla rahnud.

Maastikukaitsealadest Pada ja Sämi sobivad loodusraja väljaehitamiseks, pakkudes vaheldusrikast ürgloodusega tutvumise võimalust (soo oma mitmekesisuses, jõe kõrged kaldad, karstinähtused, mets vääriselupaikadega, ajalooline Tammealuse Hiis, piknikuplatsi ja külakiigega, muinaslinnused, jm)

Loomastikukaitsealadest ainus on Letipea linnukaitseala.

Kavandatavatel Natura kaitsealadel voolavatest jõgedest pakub kanuumatkajatele võimalusi Kunda jõgi, mille lähedal paikneb ka ajalooline Lammasmägi ning puhkekeskus kadakasel loopealsel.

Loodusolude poolest võiks piirkond olla heaks turismialaks.

2.4. Sotsiaalmajanduslik profiil

Viru-Nigula vald on rõngasvald ümber Kunda linna. Valla territoorium on 234 km² ning elanikke 1288 (01.01.2015) Rahvastiku tihedus on keskmiselt 5 in/km². Külasid on kokku 36 ning elanike arv neis keskmiselt 30 ringis, kõikides 2-76 vahel. Vallakeskus asub Viru-Nigula alevikus Peaaegu veerand elanikkonnast (311) elab Viru-Nigulas, mis asub Tallinn-Narva maanteest 2 km põhja

suunas.

Elanike arv näitab kahanemise tendentsi, olles pärast aastat 2000 kahanenud 265 inimese võrra. Naisi ja mehi on peaaegu võrdselt. Ealiselt jaguneb elanikkond 01.01.2015 seisuga järgmiselt: tööeas nooremaid (vanuses 0-14 aastat) 180 (14%) tööealisi (vanuses 15-64 aastat) 830 (64,4%) pensionäre (vanuses 65 ja rohkem aastat) 278 (21,6%)

Töökohtade arv vallas seisuga 01.01.14 seoses majandussurutisega võrreldes 2005. aastaga on vähenenud (Lisa nr.3) Töötute arv seisuga 2015 on 21. Enamus tööealisest elanikkonnast töötab ja õpib väljaspool. Seoses tömbekeskuste hajutatusega on kohalikul tasandil raske, kuid mitte võimatu, koostööd organiseerida.

Suuremate kultuurisündmuste korral on korraldatud bussiühendus, kaugemate külade elanike transpordiks.

Avaliku kooskäimiskohana saab kasutada peamiselt rahvamaja. Teemaatiliste ürituste läbiviimiseks on kasutatud ka raamatukogu, kirikut, kooli ja muuseumi.

Internetiühendus on esialgu võimalik vaid keskasulas. Avaliku interneti kasutamise jaoks on sisse seatud koht raamatukogus. Kaugemais piirkondades saab kasutada vaid traadita internetti.

Avaliku interneti kasutamise jaoks on sisse seatud koht raamatukogus. Kaugemais piirkondades saab kasutada vaid traadita internetti

2.5. Hariduse ja kultuuriga seotud kontingent

Lühiülevaade kultuurilise ajaloo kohta on toodud lisas 4

Tänapäeval on Vasta Koolis 100 last ja 16 õpetajat, üheksa klassiruumi. Lasteaias on ruumi 53 lapsele, keda kasvatab 8 põhikohaga töötajat. Rühmi on 2, nooremad 2- 4 ning vanemad 5 -7 a Alates aastast 2005/6 on lasteaed juriidiliselt ühendatud põhikooliga, mille tulemusena tegutseb ühtne haridusasutus Vasta Kool. Lasteaias on olemas sõimerühm.

Aktiivseid kultuuriasutuste külastajaid leidub vähemalt pooltes küldes. Kunda lähipiirkonna külade kultuurihuvid on suunatud linna. Ääremaal on elu hääbumas. Seevastu Viru-Nigula on tömbekeskuseks lähipiirkonna küladele.

Rahvamaja juures on 13 huviringi (laulu, tantsu, näite- ja muusikaringid), milles osaleb kokku 150 inimest (1/3 pensionäre, 1/3 noori ja 1/3 keskealisi). Ringi juhendajad on koha peal, osavõtt tasuta. Raamatukogus on laenutajaid 386, fondi suurus 12240 raamatut, muuseumi külastajate arv on 900, säilitusühikuid 6000.

MTÜ Viru-Nigula Spordiklubi tegutseb alates veebruarist 2001, klubis on 81 liiget. Spordihoones on võimalik tegelda lauatennise, sulgpalli, korvpalli, male, kabe ja koroonaga ning kasutada jõusaali. Talviti toimuvad tiigil ka jäähokitreeningud. Suvel tegeleb rühm inimesi kepikõnni ja orienteerumisega.

Vallas tegutseb aktiivselt kolm külaseltsi Mahu, Kunda ja Selja külas. MTÜ-de ridu täiendavad kolm motoklubi, Viru-Nigula Jahimeeste Selts ja MTÜ M&A Partnerid, MTÜ Vasta Kooli Sõbrad, Meestelaulu selts ja Aasukalda Priitahtlik Päästekomando ja MTÜ Nilkaro Hobiklubi.

Kord kuus ilmub valla ajaleht „Viru-Nigula Teataja“.

Traditsiooniliselt toimuvad Viru-Nigulas valla- ja külapäevad ning Viru-Nigula Rahvajooks, üle aasta pilliroofestival mere ääres.

2.6. Piirkonna muutumine ja arengutendentsid

Põhiprobleemiks on elanikkonna vähenemine seoses iibe pidurdumise ja majanduslangusega..

Naabruses asuvas Kunda linnas saaksid inimesed tööd, kuid elanikkonna juurdekasvu takistab vabade korterite puudumine.

Lähemas tulevikus võib toimuda kahe omavalitsuse ühinemine, mis võib põhjustada ääremaale eraldatavate investeringute vähenemist.

Lähedal asuvate suure töötuse osakaaluga linnade tõttu võib suurenda kuritegevus ka vallas.

Lõunanaabrite territooriumil kavandatav põlevkivikaevanduste rajamine võib mõju avaldada ka meie territooriumi keskkonnatingimustele.

Huvitavate ja arendavate ühisürituste korraldamine seltside eestvedamisel tõstab elanike aktiivsust.

Seltsidele oma kooskäimiskohtade ja tegevustoetuste eraldamine toob ühistegevuse juurde hulgaliselt inimesi ning aitab kaasa piirkonna elukvaliteedi parandamisele

Turismiradade ja puhkealade väljaehitamine ja reklaam on piirkonna mainekujunduse võtmeks.

Toitlustus- ja majutuskoha avamine võib kaasa tuua positiivse nihke piirkonna külastatavuses.

2.7. Piirkonda käsitlevad õigusaktid

Piirkonna kultuurielu juhindub riiklikult kehtestatud õigusaktidest.

Kohalikud arengusuunad on üldjoontes fikseeritud valla arengukavas.

Valla prioriteetidest muuseum ja Mahu puhkerand on ka Lääne-Virumaa turismi arengukavas

Kultuuriasutused asuvad valla hooneis, välja arvatud muuseum, mis on EELK Viru-Nigula koguduse omandis olevas hoones. Valla iga kultuuriasutus ja külaselts on oma tulevikunägemuse kavandanud oma visioonides (Väljavõtted esitatud lisa nr. 2)

Loodusradade väljaehitamisel tuleb juhinduda keskkonna-, loodus- ning muinsuskaitse eeskirjadest.

2.8. SWOT analüüs

Arengukava koostamise lähtematerjal saadi küsitluse teel, mis andis kokku 20 arvamust tugevuste, 52 nõrkuste, 11 ohtude ja 21 võimaluste kohta. (Lisa nr. 1)

Tulemuseks saadi alljärgnev kokkuvõtlik pilt, mida hilisemate täienduste käigus on täiendatud:

Tugevused	Nõrkused
1.Vallas on palju häid tegijaid ja kultuuri toetajaid (13 huviringi 150 osavõtjat)	1.Täiskasvanute huvi ühistegevuse vastu nõrk 2.Aktiivsete noorte side koduvallaga praktiliselt

<p>2.Vallal on kaasaegsel tasemel raamatukogu, mis kasutab URRAM programmi</p> <p>3.Vasta mõisakompleksist on saamas atraktiivne mõisakool ja turismikeskus.</p> <p>4.Tegutseb toimekas spordiklubi</p> <p>4.Tänu kiriku olemasolule on Viru-Nigulal hästi uuritud ja huvitav ajalooline taust, mis on talletatud kohalikus muuseumis</p> <p>5.Kultuuritööl on tugevad traditsioonid (vallapäevad, külapäevad, spordivõistlused, mõisapäevad, pilliroofestival, jm)</p> <p>6. Rahvamaja põhikorpuses on tehtud remont ja loodud hubane omanäoline sisekujundus.</p> <p>7 Selts on rekonstrueerinud ruumid vanast apteegist Kirikaia 2</p> <p>8. Selts on aidanud restaureerida pastoraadihoone fassaadi.</p>	<p>katkeb pärast põhikooli lõpetamist</p> <p>3. Puudub noorsootöötaja</p> <p>4. Materiaaltehniline baas nõrk (kõik asutused remondivaevas ja inventari puuduses)</p> <p>5. Mainekujundus nõrk (puuduvad reklaamtrükised, tähistatud matkarajad, interneti kodulehekülge sisaldab vähe materjale)</p> <p>6. Vähe vahendeid ringide tegevuseks, sest ringijuhtidele napib raha.</p>
<p>Võimalused</p> <p>1.Tõsta organiseerimise ja osalemise motivatsiooni</p> <p>2. Korraldada koolitusi elanike aktiveerimiseks ja aidata tugevdada kogukonna identiteeditunnet</p> <p>3.Kaasata projektirahasid seltsi ruumide sisustamiseks ja koolituste ning ühisürituste korraldamiseks.</p> <p>4. Meelitada ligi kultuurihuvilisi turiste</p> <p>5. Kasutada ära rohkem isiklikke kontakte partnerite otsimisel</p>	<p>Ohud</p> <p>1.Noorte tegevusetus suurendab kuritegevust</p> <p>2.Kohalikud orkestrid hääbuvad, kui ei toetata laste tasuta muusikaõpet</p> <p>3.Rahvaarvu vähenemine kahandab tegijate arvu.</p> <p>4.Vähene investeering turismile pidurdab arengut pikemas perspektiivis</p> <p>5.Haldusreform viib kultuurirahade üle otsustamise kaugemale.</p> <p>6. Majanduslangus pidurdab kultuuri ja hariduse arengut</p>

3. PIIRKONNA KULTUURILISED VAJADUSED

Koolieelikud	Turvaline elukeskkond, lasteaiakohad, mänguväljakud, mudilasringid
Õpilased	Turvaline elukeskkond, koolitransport, huviringid, toetused huviharidusele, noortekeskus, suvine organiseeritud tegevus ja töötamise võimalus
Täiskasvanud tööealised	Elukeskkonna parandamine, uued töökohad, huvitavad ühisüritused, väljasõidud, koolitused, spordiharrastamise võimalused
Pensionärid	Turvaline elukeskkond, suhtlemisvõimalus, info kättesaadavus, kaasatuse vajadus
Ettevõtjad	Kvaliteetne tööjõud koha peal, piisav maksujõuline klientuur, arenenud infrastruktuur
Turistid ja külalised	Arenenud teenindus, majutus, atraktiivne ümbrus, palju loodus- ja kultuurielamusi pakkuvad turismirajad, huvitavad turismitooted ja omanäolised üritused. Kutsuv reklaam internetis, kohalikud reklaamtrükised ja muu kultuurilugu käsitlev materjal

Piirkonna ühised vajadused:		Kuidas nende lahendamiseni jõuda
Elulised	Kvaliteetne elukeskkond ja arenenud infrastruktuur	Koos omavalitsusega taotleda rutiinset teede ja muu kommunikatsioonisfääri korrashoidu, vabatahtliku tööga aidata korrastada avalikke alasid ja vaatamisväärsusi, teha selgitustööd keskkonnateadlikkuse ja käitumiskultuuri tõstmiseks
	Heategevus	Korraldada heategevuskontserte, loteriisid, korjandusi valla vähekindlustatud elanike ja noorte toetuseks.
	Suhtlemisvõimalused igale eale	Sisse seada peale lasteaia ja kooli omavaheliseks läbikäimiskohaks vastavad ruumid noortele ja eakatele inimestele. Õpetada kultuurset suhtlemist, korraldada huvitavaid kohtumisi
Arenguvajadused	Seltsimaja haldamine	Käivitada aktiivne seltsi ruumide kasutamine vabaühenduste poolt. Täiustada sisustust ning töötada välja omanäoline ruumide kujundus.
	Huvihariduse isetegevuse soodustamine ja	Organiseerida koolitusi ja õppereise, taotleda transpordi- ja osalustasude hüvitamist kaugemal käivatele noortele. Sisustada meediatuba kaasaegsete vahenditega, võimaldamaks kasutajail silmaringi laiendada ja ennast loominguliselt arendada.

Harivate ühisürituste korraldamine	Taotleda suuremate ühisürituste läbiviimiseks projekti rahasid, et kaasata rohkem inimesi ja tõsta ürituste kvaliteeti. Ergutada valla territooriumil olevate ettevõtete ja organisatsioonide omavahelist suhtlemist ja ühiseid ettevõtmisi (vallapäevad, külapäevad, pilliroofestivalid, spordivõistlused jms)
Sisuka ja tervisliku vaba aja veetmise võimalus igale eale	Parandada kohalikku elukeskkonda ja spordirajatiste olukorda, rajada uusi mänguväljakuid noortele, propageerida tervislikke ajaviitmise viise elanike seas koostöös spordiklubiga. Rajada avaliku kasutamise otstarbel Vasta tiigi ääres puhkeala koos paviljoni ja majutusvõimalusega
Turismi ja mainekujunduse arendamine	Välja ehitada 2 loodusrada koos kahe matkamaja, vaatetorni ja laudteega, paigaldada infotahvlid vaatamisväärsuste juurde ja lisada vajadusel suunaviidad. Üllitada valla kohta turismialaseid ja ajalugu ning etnograafiat tutvustavaid trükiseid. Korraldada temaatilisi päevi turistide kohale meelitamiseks muuseumi ja Vasta mõisa juures, süvendada ja avardada Maarja kabeli ja Tammealuse hiie rahvauirituste traditsioone.

4. TULEVIKUPILT

Juhatus tutvus valla ja selle allasutuste ning seltside arengukavadega. Võimalused ühiseks tegutsemiseks on koondatud tabelisse (Lisa 2).

Lähtudes ühistest vajadustest püstitati järgmine visioon:

Viru-Nigula vallas on aastal 2019 tänu tihedale omavahelisele koostööle ja Viru-Nigula Hariduse Seltsi ruumide aktiivsele kasutamisele säilinud ja mitmekesisunud hariduse- ja kultuurielu. Ühisürituste raames on koostöös teiste mtü-dega korraldatud tervisepäevi kõigile valla elanikele, parandatud kohalikku elukeskkonda, rajatud juurde spordi ja vaba aja veetmise alasid. On rikastatud interneti kodulehekülge infoga piirkonna huviväärsustest ja välja ehitatud 2 laagriplatsidega matkarada. On välja antud piirkonna omapära tutvustavaid trükiseid ja tehtud valda tutvustav film. Tänu aktiivsele reklaamile on Vasta mõis ja koduloomuuseum võitnud juurde hulgaliselt külastajaid.

Seati üles 4 eelisarendatavat valdkonda:

1. Noored veedavad sisukalt vaba aega
2. Heal tasemel kultuuriüritused
3. Korras seltsi ruumid ja kaasaegsed tehnilised vahendid
4. Korras avaliku kasutamise alad ja turismiobjektid - valla visiitkaart

5. ARENGUEELISTUSED JA EESMÄRGID

5.1. Arengueelistus Noored veedavad sisukalt vaba aega

Tulemus

*Noorte rakendatus vabal ajal on kasvanud tänu palgalise noorsootöötaja tegevusele, noortekeskuse soetamisele ning laste suvisele tööhõivele 50%;
(Vallas on 01.01.2015. 226 alla 18 aastast last)*

Eesmärk 1.1.

Kõigile põhikoolis ja lasteaias käivatele lastele on aastaks 2019 tagatud võimalus osaleda meelepärasel huvitegevuses

Erinevate huviringide arv koolis praegu 12, osalevad kõik õpilased

1 arvutiring erinevatele astmetele

3 spordiringi (lauatennis, jalgpall, korvpall)

4 muusikaringi (mudilaskoor, lastekoor, poiste ja tütarlaste ansambel)

1 näitering

1 kunstiring

1 giidiring

Vajadus on veel tehnika, ekstreemspordi ja tantsuringide järele

Õpilaste huviringide kulude kompensatsioon praegu 0 krooni

Eesmärk 1.2

Aastaks 2019 on Viru-Nigula vallas lisaks olemasolevale jalgrattateele alevikust Vasta Koolini, mootorrataste trikirajale Metsavälja külas, jalgpalliväljakule ning multifunktsionaalsele pallimänguväljakule Viru-Nigulas veel vähemalt 4 rajatist vabaaja tegevuseks ja spordi harrastamiseks.

Praegu puuduvad soovitud aladest liikumisväljak-õuesõppeala Vasta Kooli juures, rularamp, lasketiir ja terviserada

5.2. Arengueelistus Heal tasemel kultuuriüritused

Tulemus

Kultuuri- ja spordiürituste kvaliteet on paranenud. Korraldatakse kultuurilisi huvireise Eestis ja välisriikides.

Eesmärk 2.1.

Korraldada regulaarseid koolitus- ja loomepäevi, kaasates koolitajaid ja kohalikke oma ala hästi valdavaid inimesi, et tõsta motivatsiooni ning soodustada suhtlemist kogukonnas

Seni ei ole sellelaadseid üritusi väga suurelt korraldatud.

Seni on korraldatud vabaõhuetendus, laste laulupäev, raamatukogu 100 aastapäev, pärimuspäev

Pada mõisas jm ning erinevaid koolitusi noortele ning lastevanematele.

Vaja oleks teha koostööd erinevate sotsiaalsete gruppidega ühisürituste paremaks korraldamiseks ning kirjutada projekte toetuste saamiseks.

Eesmärk 2.2.

Taaselustatakse valla kodanike tunnustamise traditsioon (väikelaste- ja vanurite päev), mis pärast nõukogude aja lõppu soikus. Vald on suutnud taaselustada tähtpäevad, kuid tegevuste sisu sõltub vabatahtlikust toetusest.

Selts on aidanud korraldada eakate päevi kolmel korral

Traditsioonide jätkamiseks on vaja lisaraha taotleda projektidest.

Eesmärk 2.3.

Aastaks 2019 on suurendatud Viru-Nigulat tutvustavate üllitiste arvu: koostatud on ülevaade kolhoosi ajaloost, korraldatud Vasta mõisa ajalugu tutvustav väljapanek mõisas, koostatud kodukanti tutvustavate ajakirjandusmaterjalide kogu.

Seni on valminud Mustrivihik. „Viru-Nigula naise rahvariided“, ajalooliste fotode album „Sild koduni“, voldik „Lohukivist kirikuni“, kihelkonda tutvustav film ja mitmeid kultuurisündmusi kajastavaid filme.

Muuseumisse on antud kolm ekspositsiooni, seltsielu ajaloost on kokku pandud suuremõduline voldik seltsitoas, objektide juurde paigaldatud 5 infotahvli ja 3 suunaviita, kirikuaia kohta on trükitud infotahvel asukohaskeemiga.

Valla ajalooliste objektide, eriti Vasta mõisa kohta on vaja teavet täiendada ning huvitavalt eksponeerida. Raamatute trükkimiseks on vaja raha leida.

Eesmärk 2.4.

Aastaks 2019 on selts korraldanud vähemalt 1 huvireisi aastas tutvumaks naabervaldade ja kaugemate piirkondade ettevõtluse, kultuuri ning vaatamisväärsustega, taotledes reisiraha projektide kaudu.

Seni on läbi viidud üks õppereis Saaremaa rootootmispiirkonda, külastatud Oandu looduskeskust, Avinurme elulaadikeskust, mitmeid muuseume Sillamäel, Kukrusel, Kiltsis, Väike-Maarjas ja Rakkes. osaletud Virumaa Lootuse ja MTÜ Partnerite õppereisidel.

Elanike silmaringi laiendamine on vajalik kultuuritaseme tõstmiseks ja ettevõtluse arenguks.

Eesmärk 2.5.

Aastaks 2019 on selts korraldanud kohalikke tervisepäevakuid, mille käigus on külastatud seiklusemänguna korraldatud ürituste käigus kõiki valla 36 küla, kaasates noori peresid ja teisi tervisesõpru

Seisuga 01.01. 2016 on korraldatud üks tervisepäev.

Tervisepäevade korraldamine on vajalik kogukonnasidemete tugevdamiseks, koostöö tihendamiseks teiste seltsidega ja elanike tervise ja füüsiliste võimete parandamiseks.

5.3. Arengueelistus Kaasaegsed avaliku kasutamise ruumid ja tehnilised vahendid

Tulemus

Seltsi ruumid on aktiivses kasutuses nii seltsi kui teiste huvigruppide ürituste korraldamiseks. Praegu on ruum rekonstrueeritud, varustatud konverentsimööbliga ja kööginurka on soetatud kohvimasin ning tassid. kuid vajadus on köögitehnika, lauanõude ja konverentsi korraldamiseks vajalike tehniliste seadmete järele. Huviringidest osavõtt suurenenud 10%

Eesmärk 3.1.

Aastaks 2019 on rahvamajas ringide ja neis osalejate arv kasvanud 10%, on taaskäivitud näiteringi tegevus, viljeldakse väitluskunsti, viiakse läbi koolitusi täiskasvanud õppurile.

Praegu tegutseb 13 ringi 150 osalejaga

Huviringide ajaline maht praegu 40 tundi nädalas

Vajadus on poiste tehnikaringi järele.

Eesmärk 3.2.

Aastaks 2019 on rekonstrueeritud seltsi ruumides välja arendatud regulaarne huvitegevus ja mitmesuguste teenuste pakkumine külastajatele (meediatuba, internetipunkt, erinevate kursuste korraldamine jms.)

Viru-Nigula Hariduse Selts, kui raamatukogu asutaja 1908. aastal ja teenuse pakkuja kuni II maailmasõjani, kavatses tulevikus taas oma ruumides teadmisi koguma-jagama hakata.

5.4. Arengueelistus Korras avaliku kasutamise alad ja turismiobjektid - valla visiitkaart

Tulemus

Avaliku kasutamise aladel viiakse läbi kevadisi talgupäevi

Valla territooriumil asuvate vaatamisväärsustega seonduvad traditsioonilised kultuurisündmused

on leidnud laialdast osavõttu tänu sisukale reklaamile interneti lehekülje ja muude meediakanalite kaudu

Eesmärk 4.1

Aastaks 2019 suureneb avalike alade koristamisel osalenud vabatahtlike arv 25%

Seni on koristatud ühiskondlikus korras kooli parki, Iila ja Pada koolikivi, Pada parki, Samma Hiit, ning kirikuaeda.

Talgutööd on vaja juurutada kalmistul, kirikumõisa pargis, Maarja kabeli juures, Mahu peoplatsil, Tammealuse hiies ja muinsuskaitseobjektidel.

Eesmärk 4.2.

Aastaks 2019 on ette valmistatud avalike alade korrastamiseks vähemalt üks projekt aastas.

Seni on Hariduse Seltsi projektidest selleks otstarbeks kolmel korral raha saadud.

Vaja on heakorrastada koos elanikega keskasula kõnniteed ja teadetetahvlid.

Eesmärk 4.3

Aastaks 2019 on Viru-Nigula valla territooriumil tähistatud ja interneti kaudu välja reklaamitud 2 terviklikku matkarada koos vajalike rajatistega.

Praegu on põhimõtteline koostööplaan olemas jahimeeste seltsiga. Rajad looduses tähistamata ja nende kohta puudub reklaam internetis. Pada matkaraja kohta on koostatud infomaterjal ja alustatud läbirääkimisi maaomanikega. Keskkonnaametist on luba sildade rajamiseks olemas.

On vaja koostada matkaraja väljaehitamise projekt.

Eesmärk 4.4.

Aastaks 2019 on Viru-Nigulas asuva Maarja kabeli juures läbiviidav Heinamaarjapäeva tähistamine omandanud laiema kõlapinna, kandes ilmikutele huvipakkuvat sõnumit kirikukontserdi vmt näol.

Praegu osalevad vaid katoliiklased

Maarja kabeli ümbrus vajab suuremat hoolt ja tähelepanu, varemete otsaviilu ähvardab varisemine.

6. TEGEVUSKAVA

JR K nr.	Tegevus	2015	2016	2017	2018	2019	Teostaja	Finantsallikas
6.1. Noored veedavad sisukalt vaba aega								
1	Lapsed osalevad huviringides, koolis ja rahvamajas, VNHS ruumis ja mujal	x	x	x	X	x	Lasteaed-põhikool, rahvamaja	OV / projektid
2	Lasketiiru ehitamine Pärnale, laske- ja jahispordi harrastamine				x	x	HS, Jahimeeste Selts, Kaitseliit, kool	Projektid , vabatahtlik töö
3	Mänguväljaku ja rularambi rajamine spordiplatsi juurde			x	x	x	HS, Spordiklubi, OV	Projektid, ettevõtjad, Vabatahtlik töö

6.2. Heal tasemel kultuuriüritused

1	Igaastaste loomepäevade läbiviimine koos mainekujunduslike tegevustega	x	x	x	x	x	HS/ ov / rahvamaja	Omavalitsus, projektid/
2	Teemapäevade organiseerimine igas eas inimestele	x	x	x	x	x	HS pensionäride klubi / ov / rahvamaja	Projektid / ov
3	Korraldatakse tervisepäevi ja väljasõite ning muid üritusi ja koolitusi igas eas inimestele	x	x	x	x	x	HS/ Vasta Kool/ov/ teised mtü-d	Projektid, OV, vabatahtlik töö
4	Kooli sobitamine mõisakoolide turismiketti (info hankimine, tutvustava materjali koostamine, väliskujundus, teenindus)	x	x	x	x	x	HS/ ov / Vasta Kool	Projekt / ov
5	Kodupaika tutvustavate raamatute ja muude trükiste avaldamine	x	x	x	x	x	HS / ov /	Projekt

6.3. Korras avaliku kasutamise ruumid ja kaasaegsed tehnilised vahendid soodustavad huvitegevust

1	Kaasaegsete tehniliste vahendite soetamine koolitusteks ning konverentside läbiviimiseks		x	x	x	x	HS /ov	Ov / Projektid / HS /
---	--	--	---	---	---	---	--------	-----------------------

6.4. Korrass avaliku kasutamise alad ja turismiobjektid – valla visiitkaart

1	Avalike alade ühiskondlik korrashoid, talgutööd	x	x	x	x	X	HS/ ov / rahvamaja/	Ov / projektid /HS /
2	Viru-Nigula valla territooriumil on välja ehitatud ja interneti kaudu reklaamitud 2 terviklikku matkarada koos vaatetorni, matkamaja ja laudteega	x	x	x	x	X	HS /ov	Ov / projektid / HS /
3	Maarja kabeli väärtustamine	x	x	x	x	x	HS/ EELK Viru-Nigula Kogudus / ov	Projektid / kogudus/

7. LISAD

Lisa 1. Väljavõtted valla ja tema kultuuriasutuste ning seltside arengukavadest

ARENGUKAVADE EESMÄRGID	HARIDUSE SELTSI VÕIMALUSED KOOSTÖÖKS
1. valla arengukava	
<u>Valdkond 1 Kogu valla territooriumil infrastruktuuri- ja kommunikatsioonivõrkude väljaarendamine ning teenuste kättesaadavaks tegemine</u> <i>Eesmärk 2 jäätmemajanduse korraldamiseks on 2007. aastaks sõlmitud vallas 300 majapidamisjäätmelepingut</i>	* aidata läbi viia keskkonnaalast teavitustööd, korraldada koristustalguid avaliku kasutamise aladel, korraldada heakorrakonkursse jm üritusi
<u>Valdkond 2 konkurentsivõimelise hariduse pakkumine ja mitmekesise kultuurielu korraldamine ja sots. abi võrgu loomine.</u> <i>Eesmärk nr. 1. Kõrgekvaliteedilise hariduse tagamine igas eas inimestele</i>	* kaasa aidata täiskasvanute täiendkoolituste organiseerimisel ja töövahendite uuendamisel
<i>Eesmärk nr. 2 Huvihariduse ja kultuuritingimuste parandamine</i>	*osaleda noorsootöö planeerimisel ja huviringide jaoks ruumide korrastamisel, erinevates valla asutustes *Sõlmida vallaga leping raamatukogu töö jätkamiseks Hariduse Seltsi ruumides remondi perioodil *võimalik mitmekesistada kohalikku huvitegevust vabatahtlike ja sõpruspiirkondade elanike kaudu
<i>Eesmärk nr. 3 Toimib tõhus sots. abi võrk</i>	*korraldada noorte töö ja puhkelaagreid koostöös kooli ja lasteaiaga *kaasata perifeersete piirkondade inimesi aktiivsesse ühiskondlikku ellu
<u>Valdkond 3 Elanikkonna kasvu soodustamine, ettevõtluse arendamine ning majandustegevuse mitmekesistamine, turismisektori edendamine koos Mahu sadama ja rannapiirkonna väljaarendamisega</u> <i>Eesmärk 1.Vald soodustab elanikkonna kasvu ning ettevõtlust. Selleks on loodud vajalikud baasinfrastruktuurid</i>	*koguda ja levitada teavet perspektiivsetest erialadest, *korraldada koolitusi või osaleda kursustel, et anda elanikele juurde oskusi, mis võimaldaksid kodus töötamist
<i>Eesmärk 2 Vald toetab turismi</i>	*tihendada ja uuendada infot valla kodulehel, *töötada välja kohalikke turismitooteid *alustada matkaradade planeerimist ja kaasa aidata turismiobjektide korrastamisele ning tähistamisele. *teha koostööd Kalvi mõisa ja Kunda linnaga
<i>Eesmärk 3 Otsitakse võimalusi Mahu piirkonna väljaarendamiseks</i>	* kaasa aidata piirkonna maine tõstmisele, korraldades seal populaarseid üritusi koostöös MTÜ Mahu Külaseltsiga
17	

3. kooli arengukava	
<i>Valdkond -Kooli töökeskkond</i>	*aidata kaasa pargi renoveerimistöodel, *aidata kaasa mõisakompleksi kujundamisele atraktiivseks turismiobjektiks
<i>Valdkond -Klassi- ja kooliväline töö</i>	* aidata leida koolile nõutavaid ringijuhte * pakkuda uusi tegevusvõimalusi suveperioodil
4. spordiklubi arengukava	
<i>Eesmärk: tegelda aktiivselt tervisespordi ja liikumisharrastuste propageerimisega Viru-Nigula rahva hulgas. Osaleda aktiivselt rahvaspordiüritustel</i>	*teha koostööd spordiürituste läbiviimisel *aidata kaasata inimesi aktiivsesse liikumisse *juurutada uusi harrastusi *olla partneriks projektides
5. muuseumi arengukava	
<i>Eesmärk: talletada Viru-Nigula kihelkonna ajalooline kultuuripärand ja tutvustada seda väljast tulnuile</i>	*aidata kaasa varade kogumisele ja paremale eksponeerimisele *aidata läbi viia kultuuriprojekte
6. rahvamaja arengukava	
<i>Eesmärk: pakkuda Viru-Nigula kultuurihuvilistele võimalusi vaba aja veetmiseks ja eneseharimiseks. Korraldada koolitusi kohalikele ja kaugema piirkonna rahvale käsitöö ja muusika ning rahvapillide alal.</i>	* toetada huviringide tegevust, * taotleda vahendeid hoone remondiks, sõlmides vallaga selle kasutuslepingu
7. pensionäride klubi Maarjahein tegevuskava	
<i>Eesmärk: sisustada eakate aega ja hoida neid eluga kursis</i>	* teha koostööd, pakkudes aktiivseid sisuka aja-veetmise viise
8. EELK Viru-Nigula kogudus	
<i>Eesmärk: Koondada inimesi, kes tunnistavad jumalasõna, väärtustavad kodukirikut ja selle ajalugu ning on valmis aitama nõrgemaid</i>	*osaleda koguduse korraldatud üritustel ja aidata kaasa üldisele heategevusele ning kultuuripärandi säilitamisele
9. Lääne-Virumaa Kaitseliidu Viru-Nigula malev	
<i>Eesmärk: Kasvatada noori isamaalises vaimus teotahtelisteks inimesteks</i>	* teha koostööd noorte kasvatamisel
10. MTÜ Viru-Nigula Jahtkond	
<i>Eesmärk: Propageerida noorte hulgas jahikultuuri, loodus- ja keskkonnakaitse põhimõtteid ja aidata rajada kohalikke matkaradu</i>	* teha koostööd looduskaitse ja turismi valdkonnas, ehitades välja kohaliku loodusraja
11. turismiettevõtjad praegused ja tulevased	
<i>Eesmärk: käivitada tulutoov ettevõtlus Viru-Nigula vallas</i>	*osaleda partneritena turismialastes projektides

LISA 2. Küsitluse vastused 2005

NÕRKUSED

OBJEKTIIVNE PARATAMATUS

- Vallas on vähe inimesi
- Vallas puudub gümnaasiumi aste 1
- *Vallas on vähe kõrgharidust nõudvaid töökohti (pigem töötavad kõrgharidust nõudvatel kohtadel vähesel haridusega inimesed. Kuid nende eelis on see, et nad on kohalikud)3*
- Kool asub keskusest eemal 4 (on ka positiivne külg)
- Kooli kehalise kasvatus tundide läbiviimine nõuab lisakulutusi transpordi näol 4 (spordisaal on Viru-Nigulas)
- Vald on eemal suurtest kultuurikeskustest (Tallinn, Tartu)

VÄHE RAHA

- *Vald on vaene, et kõiki asutusi vajalikul määral remontida ja rekonstrueerida*
- Kooli jt. kultuuriasutuste remont ripub juhuse küljes 3 (projektide rahastamisel on suur konkurss ja eelistatakse suuremaid)
- *Vähe raha, ei väärtustata tegijaid. Sellepärast ei ole ka eriharidusega spetsialiste 6*
- *Puudub võimalus lapsi suvel tööle rakendada 9*

NAPP INIMRESSURSS

- *Valla kultuuri eestvedajate pink on lühike 7*
- Puudub kohapeal IT spetsialist 5
- Puudub noorte tehnikaring, poiste käsitöö 5
- Puudub kutseline noorsootöötaja 6
- Kodanikukasvatus (Noorkotkad ja Kodutütred) on olematu 2

NÕRK MATERIAALTEHNILINE BAAS

- *Olemasolevad kultuuriasutused (lasteaed, muuseum, rahvamaja, raamatukogu) on viletsas tehnilises seisus 7*
- *Kultuuriasutuste tehnilised vahendid ei vasta tänapäeva vajadustele (arvutitehnika puudulik) 7*
- *Puudub väikelaste mänguväljak 7*
- *Puuduvad tingimused ekstreemspordi harrastajatele 5*
- *Ei propageerita orienteerumist kui tervislikku ja arendavat harrastust noorte hulgas 3*
- *Rahvamaja laguneb, ei vasta vajadustele 6*
- *Puudub ikka veel internetipunkt 7*
- *Puudub noortekeskus 5*
- *Puudub multifunktsionaalne vanemate inimeste päevakeskus 6*
- *Huviringide tööd segavad kitsad tehnilised ja rahalised tingimused ning transpordi puudumine 5*
- *Kaitseliidu koosseisu kuuluvatel lastel puudub vorm ja regaalid 2*

HUVI PUUDUS ÜHISTEGEVUSE VASTU

- *Ei tehta rahvaspordiüritusi, mis tooksid välja rohkem inimesi ja pakuksid ka meelelahutust (tegelikult on neid siiski piisavalt, on vaid inimeste ükskõiksus) 2*
- *Ühisürituste sisu on liiga traditsiooniline, vajab värskendust 5*
- *Info puudus korraldatavate väljasõitude kohta teatrisse ja kontserdile (tegelikult määrab asja raha vähesus ja transpordivõimaluste puudumine)7*
- *Ääremaa inimesed tunnetavad tõrjutust Viru-Nigula elanike poolt (tegelikult ei tõrju keegi otseselt, on vaid võõrdumus tekkinud vähesel suhtlemise tõttu)*
- *Puudub huvi talgutööde vastu 2(pole ka ettevõtlikke eestvedajaid) 2*
- *Vähe väljasõite kombineeritud kasuliku tööga 2*

- *Kohvikklubide vastu on hakanud huvi langema (Neid ei toimu osavõtjate vähesuse tõttu. Osavõtjaid pole, kuna inimestel pole raha) 3*
- *Ei avaldata soovi volikogu koosolekute külastamiseks 4*

TÄISKASVANUTE KOOLITUS EI TOIMI

- *Koolitusi korraldatakse vähe, sest kardetakse huvipuudust 4*
- *Kooli võimalusi täiskasvanute koolituse alal, toitlustus- ja kontsertide korraldamise kohana ei propageerita piisavalt 1*
- *Täiskasvanute huvi arvutiõppe vastu on väike 1*
- *Kool kui täiskasvanute koolituskeskus leiab väga vähe rakendust 1*
- *Puudub korralik esitlustehnika ja majutus, et läbi viia heal tasemel koolitusi 1*
- *Koolituste korraldamine on seotud transpordikuluga 1*

SELJA KÜLA PROBLEEM

- *Seljal puudub korralik ruum, kus külarahvas saaks koos käia*
- *Seljal pole lastel mänguväljakut*
- *Sealsete laste ja noortega ei tegele keegi*
- *Selja kandi täiskasvanutel puudub ligipääs kultuuriüritustele. (Kõigil pole ju isiklikku autot)*
- *Selja inimestel pole võimalik valla tegemistega kursis olla*
- *Humanitaarabi (kaltsukas) on kättesaadav keskuse inimestele, aga Selja rahvale oleks seda hädasti vaja. Kuid nemad sinna ei pääse*

NÕRK MAINEKUJUNDUS/VÄLJAARENDAMATA TURISMI VALDKOND

- *Vallal puudub ennast tutvustav korrektne infovoldik ja sümbolikat kandvad suveniirid 6*
- *Puudub turismiarendamise kontseptsioon tervikuna 5*
- *Puudub koostöö Kalvi mõisaga ja Kunda linnaga 4*
- *Puuduvad matkarajad, telkimisplatsid, majutuskohad, turismiteenus 7*
- *Mahu peoplats vajab grillkoda, tantsuplatsi, kiiget, WC, pinke, laudu, peosaali 6*
- *Puudub toitlustuskoht*

OHUD

ÄÄREMAASTUMINE

- *Ääremaastumise korral pidurdub kultuurielu 8*
- *Transporditingimuste halvenemine vähendab võimalusi saada osa kultuurisündmustest mujal 6*

RAHVAARVU KAHANEMINE

- *Kui rahvaarv jätkuvalt kahaneb, tekib raskusi koolihariduse korraldamisega 5*

RAHALISTE VAHENDITE VÄHENEMINE

- *Kui ei leita raha kultuurijuhtide töö tasustamiseks, kaob seegi kaader 4*
- *Kui ei paranda kultuuriasutuste tehnilist seisukorda, ei saa edasi tegutseda 6*

NOORTE VÄHENE HÕIVATUS KASULIKU TEGEVUSEGA

- *Kui ei saa noori siduda huviringide abil rahvamajaga, ei hakka nad ka hiljem siin käima 6*
- *Kui ei paku noortele huvitavat tegevust, on kindlasti rohkem kuritegevust ja kombelõtvust 5*
- *Kui me praegu ei suuda noortest hoolida, siis ei saa me ka tulevikus loota, et nad koduvalda tagasi tulevad (Kui suudaksime taastada õpilaste võimalused muusikakoolis käimiseks, saaksime ka tulevikus ehk mõnegi kultuuritegija juurde. Rahvamaja juures on küll võimalik mõningaid instrumente õppida, kuid, see ei anna võimalust tulevikku muusikaga siduda.) 9*

MITTEPIISAV INVESTEERIMINE TURISMILE ANNAB AJA JOOKSUL TUGEVA TAGASILÖÖGI

- *Kui ei ehita välja turismiradasid, ei saa loota suuremat külastatavust 4*
- *Kui ei jätka tööd mainekujunduse vallas, ei saa loota ka populaarsuse kasvule külastajate seas 6*
- *Lagunev ja kopitav pastoraat ei saa olla tulevikus turismimagnetiks. See tuleb remontida ja rekonstrueerida*
vastavalt muinsuskaitse ning tänapäeva sanitaarnõuetele

TUGEVUSED

TUGEV KULTUURITÖÖTAJATE KAADER

- *Õpetajad on kõrgharidusega 7*
- *Kultuuritöötajad on oma ala fanaatikud ja asjatundjad 7*

TEGUTSEVAD MITMED AKTIIVSED RINGID JA ORGANISATSIOONID

- *Rahvamajas tegutseb, vaatamata kehvadele tingimustele, 18 ringi 224 osalejaga 5*
- *Käsitööhuvi on suurenemas, mis omakorda aitab noori eemale hoida pahedest 4*
- *Rahvamaja juures tegutsevad tugevad muusikakollektiivid (koorid ja orkestrid) 5*
- *On tekkinud 2 külaseltsi, Hariduse Selts, 6*
- *Tegutsevad spordiklubi ja jahimeeste selts, 5*
- *Pensionäride klubi „Maarjahein“ ning kodundusring „Aed ja kodu“ seovad eakamaid inimesi 5*
- *On olemas ja tegutseb tublilt muuseumisõprade ring „Õ-klubi“ 6*
- *Kaitseliit tegutseb aktiivselt ja tegeleb ka võimaluse korral noortega 5*

TOETAJAD

- *Valla juhtkonnale on hariduse probleemid prioriteet nr. 1*
- *Kultuuri ja haridust toetavad ümberkaudsed ettevõtjad 4*

MATERIAALTEHNILISE BAASI TUGEVUS

- *Vallal on olemas 1(!) lasteaed, kool, raamatukogu, rahvamaja, muuseum 6*
- *Lasteaia tingimusi parandatakse järjepidevalt 2*
- *Põhikool on hästi arendatud ja lapsesõbralik mõisakool 3*
- *Koolil on võimalik korraldada koolitusi ka täiskasvanuile (arvutiklass) 3*
- *Raamatukogu on suure raamatute arvuga, seal saab kasutada interneti 5*
- *Muuseumis on uurimusi ja palju süstematiseeritud eksponaate 4*
- *Viru-Nigula kihelkonna ajalugu on üks paremini uuritumaid (Tamla, Rajari, Elstrok jt.) 4*
- *Vallas, koolis ja raamatukogus on olemas internetiühendus 6*
- *Vallal on olemas kodulehekülg 7*
- *Rahvamaja on varustanud huviringe hinnaliste vahenditega käsitöö viljelemiseks 4*

KVALITEETSSED KULTUURIÜRITUSED

- *On juurdunud vallapäevade, külapäevade ja Mahu pidude traditsioon 6,*
- *Korraldatakse häid spordiüritusi (Viru-Nigula jooks, jalgpall, hoki, lauatenis, koroon, malekabe, jt)*
- *Asendist tingitud võimalus saada osa kultuuriüritustest suuremates keskustes 3*

NÕRKUSE TUGEVUS

- *Noortekeskuse puudumine hoiab ära arusaamatusi ja ei tõmba ligi kuritegelikke elemente*
- *Kaltsukate korraldamine on hea ja kasulik ettevõtmine ka kultuurilisest seisukohast 3*

VÕIMALUSED

KONTAKTIDE KASUTAMINE

- *Kontakti tihendamine kesk- ja kõrgkooli noortega aitab luua ja säilitada „meie“-tunnet*
- *Kontaktid Viru-Nigulast pärit kultuuritegelastega aitavad tõsta kohalike inimeste kultuuritaset 5*
- *Kaasata ääremaade elanikkond valla tegemistesse.*
- *Koostöö välispartneritega Soomest ja Saksamaalt aitab kaasa kultuurisidemete tihenemisele.*
- *Kasutada kohalike ettevõtjate vastutulelikkust ja paluda abi kasulike ettevõtmiste läbiviimiseks.*

➤

HUVIRINGIDE ARVU SUURENDAMINE UUTE JUHENDAJATE LEIDMISEL

- *Taaskäivitada nii laste kui täiskasvanute draamaringi tegevus 4*
- *Käivitada poiste käsitööringi ja noortekeskuse töö*
- *Leida uusi ringijuhte, et ei tekiks lünka kui keegi peaks lahkuma 5*

KOOLITUSTE KORRALDAMINE

- *Igakälgne koolitusvõimaluste pakkumine 6*
- *Katsetada uudsete üritustega (mälu treening, toimetulek kriisiolukorras, enesekehtestamine, suhtlemine, jmt) 9*

TURISMI ARENDAMINE

- *Hästi uuritud ja eksponeeritud kultuuriajalugu on hea turismitoode, vaja vaid välja arendada 5*
- *Kirikumõisa pargis puhkeplatsi väljaehitamine ja regulaarne hooldus ahvatleks ekskursioone seal piknikut*

pidama ja annaks võimaluse rahvaüritusi paremini korraldada.

- *Kalvi mõisa turistide ahvatlemine Viru-Nigula vaatamisväärsusi seirama 5*
- *Taotleda loodusradade väljaehitamist ja puhkemajade sisseseadmist avalikuks kasutamiseks 8*

PROJEKTI RAHADE KAASAMINE

- *Kaasata projekti rahasid igasuguste kultuuri- ja haridust puudutavate ning keskkonda ja tervist edendavate ideede elluviimiseks*

SISEMISE MOTIVATSIOONI ERGUTAMINE

- *Korraldada rohkem mõttetalguid aktiivsete inimeste vahel*
- *Tunnustada tegijaid rohkem*
- *Külastada volikogu koosolekuid, et olla kursis vallas toimuvaga ja aktiveerida elanikkonda*

Lisa 3. Viru-Nigula valla ettevõtete nimekiri ja töökohtade arv (2005 ja 2014)

<i>Ettevõtte nimi</i>	<i>Töötajate arv</i>		<i>Töökohti Viru-Nigula valla elanikel</i>	
	<i>2005</i>	<i>2014</i>	<i>2005</i>	<i>2014</i>
Flexa Eesti AS	331	174	75	31
Viru-Nigula saekaater	0	26	0	12
OÜ Imprest	40	67	5	10
Kohalik Omavalitsus	7	13	7	12
Kool ja lasteaed	26	29	23	24
muu	27	23	26	21
AS Nigula Õlu	30	0	5	0
Selja Põllumajandusühistu	20	0	18	0
OÜ Nigula Veduk	14	5	9	4
OÜ Lemar Auto	7	6	5	4
AS Gerttu – Auto	3	2	3	2
OÜ Siberi Puidutöökoda	10	10	2	3
OÜ Saare Olerex	4	0	4	0
OÜ kauplus MEIE	0	6	0	5
OÜ Õpood	5	0	5	0
AS Vuti Karin kauplus	4	0	4	0
Viru-Nigula Postkontor	3	0	2	0
OÜ Lammasmäe Puhkekeskus	5	9	2	0
FIE Ester Vergi juuksurisalong	1	1	0	0
FIE Rea Metsa lillekauplus	1	1	1	1
Kalev Pagari Kalevi talu /OÜ Varudi Mõis	3	9	3	6
Rabaveere talu FIE	3	3	3	3
Lassi-Uuetoa talu	3	3	3	3
Alari Aadli talu /	3	0	3	0
Kraavi Põllumajandus OÜ		8		6
Mikumaa talu	3	1	3	1
Laima Paartalu OÜ /Rägavere Perearstikeskus	2	2	2	0
Heli Matla Eraapteek	1	0	0	0
Viru-Nigula veterinaararst	1	1	1	1
Kokku töökohti	557	399	214	149

LISA 4. Paikkonna kultuuriline ajalugu

Tagasivaade XX saj. algusesse

Viru-Nigula kirikukihelkonnas oli 1913. (?) aastal 220 sakslast ja 9573 eestlast.

Siia kuulusid järgmised mõisad: Andja, Aseri, Kabala, Kalvi, Koogu, Kunda, Malla, Pada, Samma, Ulvi, Unukse, Varudi, Vasta, ning osa Põlula, Uhtna ja Vaeküla mõisatest.

Koolid: Pikaristi Kihelkonnakool, 2-kl. algkoolid Kunda ja Aseri vabrikute juures, vallakoolid Kabalas, Kalvis, Koogus, Mallas, Padas, Põlulas, Uhtnas, Varudis, Vastal

Seltsid: Põllumeeste selts (loodud 1896), Vabatahtlik tuletõrjeselts, Kurtummade selts, Vaeste abistamise Selts, Haridusselts. Orkester ja lauluseltsid mõningates külates

(Laulukooride tegevus oli aktiivne juba XIX saj keskel. Köster Eichorn, käis kooriga ka esimesel laulupeol, Hans Krikmann tegeles puhkpilliorkestriga, kes samuti esines laulupidudel)

Hariduse Seltsi ajaloost

1907. asutati Viru-Nigula Rahvakooli Selts, kelle eesmärk oli asutada Viru-Nigulasse 3-kl kool. Plaanid ei täitunud küll täies mahus – 1913.a.suudeti vastvalminud Kalvi vallamajas avada vaid venekeelse kroonukooli 2 klassi, mis hiljem reorganiseeriti Viru-Nigula Kõrgemaks Algkooliks. Kool töötas 1917. aastani. Kuid sellegipoolest koondus seltsi mitmeid ärksaid inimesi, kes oma tegevusega kohalikku kultuurielu vedama asusid. Kooskäimise kohtadeks oli esialgu köstrikool, hiljem Kalvi vallamaja.

1917-1919 Rahvakooli Seltsi tegevus sõja tõttu soikus.

Alates 14. aprillist 1919 käivitus seltsitegevus taas ning selts nimetati ümber Viru-Nigula Hariduse Seltsiks. 1921.aastast hakati kasutama Vasta mõisa tühjaks jäänud kõrtsi hoonet, millel puudus riidehoid ning kus tuli pidude korraldamiseks teha ümberehitusi. Kokkuleppel Vasta mõisniku von Winkleriga maksis selts hoone kasutamise eest renti, halduskulud kandis aga mõisnik. 1925. aastal võõrandati hoone mõisnikult Hariduse Seltsi kasuks, kuid 1927. esitas mõisnik hagi kohtule ja saavutas selle, et seltsil tuli hoone välja osta. Pidude korraldamisest saadud rahaga sai 1931. aastal hoone lõpuks seaduslikult Viru-Nigula Hariduse Seltsi omandiks. 1933. rekonstrueeriti seltsimaja, tehti juurdeehitus ning maanoorte abiga istutati maja ümber viirpuud. Planeeritud aed ja staadion jäid siiski rajamata.

Viru-Nigula Hariduse Seltsi üheks teeneks on raamatukogu asutamine 1908. aastal, mida ta pidas kuni II maailmasõja alguseni. Väljavõtteid Virumaa Teatajast aastatel 1927-1936 annavad aimu omaaegsetest Hariduse Seltsi tegevustest:

- *Seltsi varandusline seis oli 1. jaanuaril 1934.a. 12134,84 kr. Juhatusse valiti pr. E. Voiberg, hr-ad A. Johanson, J. Kari, J. Sandberg ja J. Jurtom. Revisjonikomisjoni pr. Kais, hr-ad Voor ja Samel Peale selle valiti veel raamatukogu toimkonna liikmed. Töökava arutamisel otsustati korraldada näitekursus, avada üks kord nädalas lugemislaud, tööle rakendada kirjanduse õppering, korraldada referaat-õhtuid, seltskondlik kohus jmt. Peale peakoosolekut oli liikmete väljasõit omnibussil Kalvi mereranda ühes puhkpilliorkestriga. (V.T. 4. juuli 1934)*

Et Hariduse Selts oli omal ajal näitemängu- ja laulukoori eesotsas, selle kohta on näiteid omaaegses ajakirjanduses:

- *Pühapäeval pühitses Viru-Nigula Haridusseltsi segakoor oma 15. aastast juubelit, mis oli ühtlasi ka koorijuhi, Pada algkooli juhataja J. Kari 15. aasta koorijuhi juubeliks ühel kohal.*

Juubeli puhul esines koor rahvamajas kontserdiga,. Kontserdi kava oli koostatud eesti paremate heliloojate töödest. Kontsert läks hästi korda, paljud laulud tuli korrata. Ülevaate koori asutamisest ja tegevusest andis haridusseltsi esimees A. Johanson, kes ühtlasi neile lauljaile, kes üle 10 aasta laulnud , mälestusmärgid rinda kinnitas.. Mälestusmärke said 12. lauljat. Tervitusi ütlesid Eesti Lauljate Liidu Virumaa osakonna nimel E. Raatma, kes ühtlasi tunnustas tehtud tööd täiel määral, Pikaristi koori esindaja jt.(V.T.5. Veebruaril 1936)

- *Vabariigi aastapäeva eelõhtul korraldab Viru-Nigula Haridusselts rahvamajas peo kantakse ette kõikjal suure eduga mängitud E. Valguri ja J. Leemetsa laulumäng “Kraavihallid” Vabariigi aastapäeval on rahvamajas seltskondlike organisatsioonide korraldusel aktus kõnedega, lauludega jne. (V.T.19. veebruaril 1936)*

Kui alguses oli raamatukogu fondi suuruseks 200 raamatut, mis mahtusid ühte kappi, siis 1936 aasta peakoosoleku andmetel on raamatukogu tunduvalt kasvanud.

- *Varandusseis 1. jaan. 1936. a. oli kr. 13.337,58, sellest kinnisvara kr. 8905,58, vallasvara kr. 1953, 54 ja raamatukogu kr. 2399,79.) Koosolekul oli valitud raamatukogu toimkonna etteotsa E. Naaskel ja hr-ad...(V.T. 6. märts 1936)*

E. Naaskel (Ella Rajari) oli endisaegne aktiivne noor, kes nõukogude ajal represseriti, pärast naasmist kodukanti oli kultuurielu eestvedaja ja kohaliku koduloomuuseumi asutaja.

Teadaolevalt tegutses Selts kuni 1940. aastani, mil nõukogude võim kõik seltsid keelustas.

Kontakt:

Viru-Nigula Hariduse Selts reg kood: 80189514

aadress: Kirikaia 2, Viru-Nigula alevik, Viru-Nigula vald, Lääne-Virumaa 44001

Kontakttelefon 5098265 Pille Kajar